

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

skal vige for en mistillidserklæring i folketinget, men det er dog mere sikkert, at det fæstnes i grundloven.

Jeg tillægger det også betydning, at det foreskrives i grundloven, at et nyudnævnt ministerium ikke kan indstille til kongen, at valg udskrives, forinden statsministeren har fremstillet sig for rigsdagen. Der er i det hele taget på adskillige områder i det forelagte forslag fastslået i højere grad end i den gældende grundlov, at rigsdagen er den bestemmende og afgørende myndighed i vort parlamentariske styre.

Jeg har set, at der i den offentlige debat har været rettet kritik mod de i § 20 foreslåede bestemmelser, hvorefter der uden grundlovsændring ved lov til mellemfolkelige myndigheder kan overlades beføjelser, der efter grundloven tilkommer danske myndigheder. En lov, der indeholder bestemmelser af denne art, kan dog kun vedtages, når fem sjattedele af rigsdagens medlemmer stemmer derfor, og kan ét sådant flertal ikke opnås og regeringen oprettholder forslaget, skal det forelægges rigsdagsvalgerne til godkendelse eller forkastelse efter de almindelige regler for folkeafstemning.

Ønsket om at kunne afgive dele af landets suverænitet ved at overgive visse beføjelser til overstatlige myndigheder er fremsat fra kredse herhjemme, som er optaget af en udbygning af det fredelige mellemfolkelige samarbejde på politiske, økonomiske, sociale og kulturelle områder. Enhver kan se, at der i alt det, som er under udvikling i verden, tegner sig perspektiver, som begrundes, at Danmark bør kunne gå ind i et samarbejde med andre nationer til løsning af de store verdensproblemer, som er under debat, og det ville ikke være rigtigt, om Danmark i en given situation måtte holde sig udenfor et samarbejde, fordi vi først skulle sætte hele det besværlige apparat i gang, som en grundlovsændring er. Det er dog klart, at beslutninger af så vidtrækkende betydning ikke bør kunne gennemføres, uden at rigsdagen stort set er enig. Er dette ikke tilfældet, skal afgørelsen til folkeafstemning. Deri ligger efter min mening garantien for, at bestemmelser ikke kan gennemføres imod folkeflertallets vilje.

Om ændringen af valgretsalderen er der ikke grund til at sige meget, al den stund der formentlig ikke findes nogen her i rigs-

dagen, der mener, at den nuværende urimeeligt høje valgretsalder bør opretholdes. Der kan fornuftigvis ikke gives nogen saglige grunde for, at dansk ungdom skal klassificeres som underudviklet i sammenligning med ungdommen i alle andre demokratiske stater i Europa. Og når spørgsmålet nu er lagt ud til vælgerbefolkningens direkte afgørelse ved folkeafstemningen, er der formentlig ingen anledning til at rejse nogen debat her i tinget om sagen.

Og spørgsmålet et- eller tokammersystem er der vel heller ikke grund til at føre nogen større diskussion om. Dels står regeringen, og partierne bag det fremsatte forslag om etkammer, dels har jeg bemærket, at de enkelte rigsdagsmænd indenfor venstre og konservative, som er tilhængere af tokammersystemet, har opgivet troen på, at landstinget eller noget tilsvarende andetkammer kan opretholdes. De røster, der lyder ude ved møderne fra tilhængerne af tokammersystemet, former sig almindeligvis på denne måde, at man siger: ja, jeg er tilhænger af, at vi bevarer tokammersystemet, men det kan jo ikke gennemføres, og så tilråder jeg, at man stemmer for grundlovsforslaget, som det er, med alle de fremskridt, som forslaget iøvrigt indeholder. Det er jo en meget fornuftig og realistisk betragtning, som jeg håber bliver det standpunkt, de rigsdagsmænd vil indtage, som kunne nære betænkelighed ved, at man går bort fra tokammersystemet. Der er jo efterhånden ingen, der mener, at landstinget bør opretholdes i sin nuværende skikkelse. Tokammersystemets tilhængere er dog vistnok nogenlunde enige om, at et andetkammer i vor tid måtte bygge helt på den lige og almindelige valgrets grund, det vil sige samme valgretsalder og ingen forrettigheder for personer eller grupper af nogen art. En valgdag og eet vælgerkorps, som det i sin tid blev formuleret.

Men når man er enig om, at det samme vælgerkorps skal vælge begge ting, hvilken saglig grund er der da til at opretholde et landsting? Bibeholdelsen af den indirekte valgmetode betyder vel stort set kun, at vælgerens indflydelse bliver mindre og partiernes indflydelse større. Men det er dog, såvidt jeg forstår, ikke det, man vil. Tokammersystemets tilhængere mener heller ikke, at et andetkammer bør have politisk magt i forholdet overfor folketinget. Det ville også rime dårligt med de grundsynspunkter,